

Sygn. akt XIII U 568/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Młyński
Protokolant:	sekr. sądowy Weronika Stopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy T. S.

przeciwko (...) w W.

o prawo do emerytury policyjnej

na skutek odwołania T. S.

od decyzji (...) w W.

z dnia 14 grudnia 2016 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt **XIII U 568/17**

UZASADNIENIE

(...) w W. decyzją z dnia 14 grudnia 2016 r. stwierdził ustanie prawa do emerytury policyjnej T. S. z dniem 29 grudnia 2015 r., postanawiając jednocześnie o wstrzymaniu wypłaty świadczenia emerytalnego od 1 stycznia 2017 r.

W uzasadnieniu organ emerytalny, powołując się na art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 708) wskazał, że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Elku z dnia 29 czerwca 2015 r., sygn. akt II K 1062/13 ubezpieczony został uznany winnym popełnionego przestępstwa. Z uwagi na powyższe, stosownie do art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, organ emerytalny wydał zaskarżoną decyzję.

T. S. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o uznanie tej decyzji za niezgodną z prawem w części, zmianę wykonania decyzji oraz bezpośrednie stosownie przepisów Konstytucji RP przy wydawaniu wyroku. W ocenie skarżącego, zaskarżona decyzja jest niezasadna, bowiem została podjęta na podstawie swobodnej interpretacji przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r., a nie na indywidualnym podejściu do jego osoby.

Organ emerytalny w odpowiedzi na odwołane wniósł o jego oddalenie. W ocenie pozwanego, roszczenie przedstawione przez ubezpieczonego w odwołaniu jest całkowicie pozbawione podstaw prawnych. Z treści wyroku Sądu Rejonowego w Elku, II Wydział Karny z dnia 29 czerwca 2015 r., sygn. akt II K 1062/13 wynika, że T. S. został skazany za

przestępstwo określone w art. 231 § 2 kk. Z tego względu, w oparciu o art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz stan faktyczny sprawy, z dnia 14 grudnia 2016 r. wydano zaskarżoną decyzją, którą stwierdzono ustanie z dniem 29 grudnia 2015 r. (tj. od daty uprawomocnienia się wyroku) prawa do policyjnej emerytury i wstrzymano od dnia 1 stycznia 2017 r. wypłatę świadczenia. Zdaniem organu emerytalnego, przestępstwo popełnione przez odwołującego się wyczerpało dyspozycję art. 10 ust. 2 policyjnej ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. S. (ur. (...)) pełnił służbę w Straży Granicznej w okresie od (...) r. do (...) r.

Ubezpieczony w dniu 20 lutego 2007 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury (k. 1-2 a.e.).

Decyzją z 2 marca 2007 r. odwołującemu zostało ustalone prawo do emerytury policyjnej od dnia 6 lutego 2007 r. (k. 8 a.e.).

Następnie decyzją z 2 kwietnia 2007 r. zmieniono wysokość emerytury ubezpieczonego. Emerytura z tytułu wysługi lat według zestawienia wyniosła 57,77 % podstawy wymiaru, tj. kwotę 1577,99 zł. Jednocześnie, na podstawie art. 15 ust. 4 ww. ustawy, emeryturę podwyższono o 15 % podstawy wymiaru, tj. do kwoty 1987,72 zł (k. 11 a.e.).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Elku, II Wydział Karny z dnia 29 czerwca 2015 r., sygn. akt II K 1062/13 T. S. został uznany za winnego popełnienia przestępstw określonych w art. 18 § 2 kk w zw. z art. 231 § 22 w zw. z art. 12 kk (wyrok SR – k. 24 i nast. a.s.).

Ubezpieczony T. S. został uznany za winnego tego, że w okresie od stycznia 2003 r. do lipca 2003 r. w G. jako funkcjonariusz tamtejszego Granicznego Punktu Kontrolnego Straży Granicznej wykonując czynności związane z odprawą graniczną na przejściu granicznym, chcąc aby inne osoby popełniły czyn zabroniony, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i ze z góry powziętym zamiarem, wielokrotnie nakłaniał funkcjonariuszy celnych zatrudnionych w Oddziale Celnym w G.: A. Ż., B. W., J. Z. do nie dopełnienia obowiązków służbowych poprzez odstępianie od szczegółowych kontroli celnych wskazanych przez niego osób przekraczających granicę z (...) do (...), przez co umożliwiał im przemyt papierosów i alkoholu bez oznaczeń znakami skarbowymi akcyzy - czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. popełnienia występku z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk i za to na podstawie art. 18 § 2 kk w zw. z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk, opierając wymiar kary o art. 19§ 1 kk w zw. z art. 231 §2 kk oraz art. 33§1,§ 2i §3 kk. skazano go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 80 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 50 zł. Natomiast na podstawie art. 41 § 1 kk w zw. z art. 43 § 1 kk orzeczono wobec T. S. środek karny w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk w strukturach Straży Granicznej na okres 4 lat, na podstawie art. 69§1 i 2 kk, art. 70§ 1 pkt. 1 kk wykonanie orzeczonej wobec T. S. kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 4 lat, zaś na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczono oskarżonemu T. S. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 8 marca 2006 r. do dnia 10 maja 2006 r., przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm stawkom dziennym grzywny i uznano karę grzywny w całości za wykonaną.

Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Suwałkach II Wydział Karny z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ka 366/15 (wyrok SO – k. 85 i nast. a.s.).

W dniu 9 listopada 2016r. do pozwanego organu emerytalnego wpłynął prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Elku z dnia 29 czerwca 2015 r., sygn. akt II K 1062/15, w którym ubezpieczony został uznany winnym popełnionego przestępstwa (k. 21 i nast. a.e.).

Na podstawie powyższego, organ emerytalny w dniu 14 grudnia 2016 r. wydał zaskarżoną decyzję o ustaniu z dniem 29 grudnia 2015 r. prawa do emerytury T. S. i wstrzymaniu jej wypłaty od 1 stycznia 2017 r. (k. 40 a.e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz w aktach rentowych. Ich wiarygodność nie była podważana przez żadną ze stron. Sąd również nie znalazł podstaw do ich kwestionowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej

oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r., poz. 708), skazanie emeryta albo rencisty prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, albo za przestępstwo określone w art. 258 Kodeksu karnego lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione przed zwolnieniem ze służby, powoduje utratę prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy. Według art. 10 ust. 3 cyt. ustawy o skazaniu emeryta lub rencisty wyrokiem, o którym mowa w ust. 2, prezes sądu zawiadamia, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku, organ właściwy w sprawach zaopatrzenia emerytalnego.

W myśl art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 82, poz. 558) przepisy art. 98 ust. 2 pkt 3, art. 99a ust. 1 pkt 13 i art. 102 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy wymienionej w art. 4 (tj. policyjnej ustawy emerytalnej), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się w przypadku gdy funkcjonariusz został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Nowelizacja art. 10 policyjnej ustawy emerytalnej nadająca jej obecnie obowiązujące brzmienie weszła w życie w dniu 11 czerwca 2007 r.

Należy zatem podkreślić, iż przesłanką materialną utraty prawa do emerytury policyjnej nie jest data popełnienia czynu zabronionego, o jakim mowa w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z 1994 r., a prawomocne skazanie po wejściu w życie zmiany przepisu art. 10 (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 5 lutego 2013 r., sygn. III AUa 1457/12).

Art. 39 ust. 1 pkt 5 cytowanej ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. stanowi, iż prawo do świadczeń ustaje w razie skazania funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury lub renty, prawomocnym wyrokiem sądu, o którym mowa w art. 10 ust. 2.

Stosownie do art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ww. ustawy wypłatę emerytury lub renty wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa, poczynając od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym organ emerytalny wydał decyzję.

Jak wskazano wyżej, przesłanką utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego jest skazanie emeryta albo rencisty prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bezspornie, że odwołujący został skazany prawomocnie za przestępstwa określone w art. 18 § 2 kk w zw. z art. 231 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

Zgodnie z art. 231 § 1 kk funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3, **natomiast stosownie do § 2 tegoż artykułu, jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.**

W artykułach tych, czynności sprawcze zostały wyraźnie określone jako działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej. Wskazane w powyższych artykułach czynności sprawcze zostały określone w identyczny sposób jak w art. 10 ust. 2 policyjnej ustawy emerytalnej.

Z formalnego punktu widzenia, skoro odwołujący został prawomocnie skazany za popełnienie wskazanych wyżej przestępstw, których znamiona zostały określone jako działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, to brak jest jakichkolwiek podstaw by twierdzić, że popełniając te przestępstwa, odwołujący nie miał na celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż przestępstwo, za które odwołujący został skazany, jest przestępstwem umyślnym, ściganym z oskarżenia publicznego, dokonany w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

W związku z jednoznacznym brzmieniem przepisu przejściowego ustawy nowelizującej (art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw) należy stwierdzić, iż skoro prawomocny wyrok skazujący został wydany po dacie wejścia w życie nowelizacji z 2007 r., to do T. S. znajduje zastosowanie art. 10 w nowym brzmieniu znacznie rozszerzającym przyczyny ustania prawa do emerytury policyjnej.

Przez wzgląd na powyższe uznać należy, iż organ emerytalny pozbawiając odwołującego prawa do tych świadczeń prawidłowo zastosował w sprawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. w brzmieniu nadanej ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 11 czerwca 2007 r. (art. 22 ustawy zmieniającej), albowiem już po przyznaniu prawa emerytury policyjnej odwołujący został prawomocnie skazany za czyn, o jakim stanowi ten właśnie art. 10 ust. 2 ustawy.

Podnieść również należy, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 r. sygn. K 4/09 orzekł, iż art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w związku z art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw jest zgodny z wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami niedziałania prawa wstecz oraz ochrony praw słusznie nabytych.

Warto także przywołać wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 kwietnia 2008 r., sygn. P 38/06, w którym stwierdzono m. in., że „zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, system zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych stanowi szczególny rodzaj ustawowego „przywileju” - przynajmniej z punktu widzenia osób objętych systemem ubezpieczenia społecznego. Odrębności dotyczą zarówno sposobu określenia przesłanek, których spełnienie jest konieczne dla uzyskania prawa do emerytury, ustalania podstawy wymiaru emerytury oraz tzw. wysługi emerytalnej.

Są to rozwiązania korzystniejsze od obowiązujących w systemie ubezpieczeniowym, a uzasadnione podkreślonym powyżej, szczególnym charakterem służby. Nie znaczy to natomiast, że ustawodawca zwykły ma obowiązek „gwarantować” objęcie świadczeniami emerytalno-rentowymi z systemu „mundurowego” każdego funkcjonariusza i w każdym wypadku - w tym także osób, których służba nie przebiegała w sposób nienaganny,

w szczególności skazanych za pospolite, dokonane z niskich pobudek lub szczególnie niebezpieczne przestępstwa. Takie zachowanie funkcjonariusza jest zaprzeczeniem istoty jego służby, toteż logiczną jego konsekwencją jest pozbawienie go związanych z tą służbą „przywilejów”. Tezy o istnieniu konstytucyjnego obowiązku tej treści nie uzasadnia wykładnia art. 67 ust. 1 Konstytucji, ani istota konstytucyjnie chronionych praw i wolności, formułowana na podstawie art. 31 ust. 3 Konstytucji, ani wreszcie względy sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji).”

Wskazać także należy, iż wbrew twierdzeniom skarżącego nie jest możliwe, aby pomimo ustania prawa do świadczenia emerytalnego, nadal przysługiwało mu prawo do podwyższenia emerytury z art. 15 ust. 4 policyjnej ustawy

emerytalnej, bowiem skoro nie przysługuje mu prawo do emerytury policyjnej, nie ma podstaw aby nadal pobierał podwyższenie uzależnione od posiadania prawa do świadczenia emerytalnego.

Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, iż prawidłowe jest ustalenie organu emerytalnego, albowiem słusznie zaskarżoną decyzją stwierdził ustanie prawa do emerytury policyjnej T. S. z dniem 29 grudnia 2015 r., postanawiając jednocześnie o wstrzymaniu wypłaty świadczenia emerytalnego od 1 stycznia 2017 r.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Rafał Młyński

(...)